

Лілія Іванівна Михайлишин,

*канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри міжнародної економіки, маркетингу і менеджменту,
Тернопільський національний економічний університет (м. Тернопіль, Україна);*

Володимир Степанович Свірський,

*канд. екон. наук, доцент кафедри міжнародної економіки, маркетингу і менеджменту,
Тернопільський національний економічний університет (м. Тернопіль, Україна)*

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТРАНСНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ІННОВАЦІЙНИЙ АСПЕКТ

Статтю присвячено аналізу сучасних тенденцій інноваційної діяльності ТНК. Розглянуто генезу процесів транснаціоналізації та виділено три основні її етапи. Окреслено ключові чинники інтенсивного розвитку ТНК у глобальній економіці. Установлено, що інновації відіграють дедалі всезростаючу роль у конкурентних перевагах ТНК у XXI столітті. З'ясовано основні характеристики сучасних інноваційних структурних підрозділів ТНК та визначено цілі їхнього функціонування. Розглянуто особливості створення та функціонування міжнародних стратегічних альянсів у інноваційній сфері.

Ключові слова: глобалізація, транснаціоналізація, міжнародний бізнес, глобальна економіка, інноваційні стратегії, транснаціональні корпорації, науково-дослідні розробки.

DOI: 10.21272/mmi.2017.2-19

Постановка проблеми. Процес інтернаціоналізації господарських зв'язків у світі супроводжується активним розширенням транскордонного співробітництва не лише у сфері експортно-імпорتنих операцій, споживання, але й у процесі виробництва. Транснаціоналізація чинить дедалі зростаючий вплив на розвиток національних економік, взаємно пов'язуючи в єдину глобальну структуру ринки праці, капіталу, технологій, товарів, робіт і послуг. Транснаціональні компанії (далі – ТНК) як основна форма прояву феномену транснаціоналізації нсьогодні функціонують у вигляді інтернаціональних комерційних структур з оптимальною організацією та максимально ефективним використанням факторів виробництва. Панівне становище ТНК у глобальній економіці (більше 8 000 компаній і 79 000 філій з обігом більш ніж 30 трлн дол. США [15]) актуалізує подальші наукові пошуки в цій сфері.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Теоретичні і практичні основи досліджень феномену транснаціоналізації закладені представниками різних течій і шкіл економічної науки у другій половині XX – поч. XXI ст., серед яких необхідно виділити праці як вітчизняних (В. Вергуна [1], І. Кучерової [2], О. Плотнікова [3], .О. Рогача [4], О. Ступницького [5], так і зарубіжних дослідників (П. Баклі [6], С. Гаймера [7], Д. Данінга [8], Ч. Кіндлбергера [9], Е. Хейлпмана [10], М. Яворека [11] та інших). Віддаючи належне працям зазначених дослідників, зауважимо, що всеохоплюючий характер та масштаби розвитку ТНК у глобальній економіці в XXI ст. обумовлюють необхідність подальших наукових пошуків феномену транснаціоналізації.

Постановка завдання. Метою дослідження є систематизація досліджень еволюції процесів транснаціоналізації та визначення зрушень і провідних тенденцій, що відбулися у процесі функціонування ТНК як ключових учасників інноваційного розвитку світового господарства.

Викладення основного матеріалу. Упродовж останніх десятиріч в економічній науці з'явилася чимало ґрунтовних досліджень теоретичних і практичних засад міжнародних економічних відносин, інтернаціоналізації виробництва, руху капіталів і робочої сили. Разом із тим теорія транснаціоналізації має новітнє походження, адже часто вживані нині терміни «транснаціональні корпорації» (transnational corporations (TNCs)), «мультинаціональні корпорації»

Розділ 3 Інноваційний менеджмент

(multinational corporations (MNCs) чи «мультинаціональні підприємства» (multinational enterprises (MNEs)) виникли десь у 1960 – на поч. 1970 рр. До того часу компанії, що здійснювали свою господарську та інвестиційну діяльність за національними межами, називали мультитериторіальними фірмами чи підприємствами, що займаються іноземним інвестуванням. Аналіз процесів транснаціоналізації дозволив виділити три основні етапи розвитку ТНК (рис. 1).

Рисунок 1 – Ключові етапи розвитку ТНК (складено авторами за [8, 9, 11])

Бурхливий розвиток ТНК припадає на III етап транснаціоналізації світових господарських процесів (друга пол. XIX – XXI ст.). Сучасні ТНК III і IV поколінь сконцентрували більше 1/2 світового промислового виробництва та близько 2/3 світових торговельних потоків. Під контролем ТНК перебуває більше 3/4 світового ринку зернових, кави і чаю, залізної руди, міді, вуглеводнів. Обсяги виручки від реалізації продукції окремих ТНК (табл. 1) перевищують національні бюджети цілих країн та регіонів.

Таблиця 1 – Топ 10 ТНК відповідно до обсягів виручки від реалізації (складено авторами за [12])

	Компанія	Країна	Галузь	Обсяги виручки від реалізації у 2014 р., млрд дол. США
1.	Wal-Mart Store, Inc	США	Роздрібна торгівля	485,7
2.	Sinopec	КНР	Нафтогазова і нафтохімічна промисловість	446,8
3.	Royal Dutch Shell	Нідерланди	Нафтогазовидобуток і перероблення	431,3
4.	China National Petroleum	КНР	Нафтогазовидобуток і перероблення	428,6
5.	Exxon Mobil	США	Нафтогазовидобуток і перероблення	382,6
6.	BP	Велика Британія	Нафтогазовидобуток і перероблення	358,7
7.	State Grid	КНР	Електроенергетика	339,4
8.	Volkswagen	Німеччина	Виробництво автомобілів	268,6
9.	Toyota Motor	Японія	Виробництво автомобілів	247,7
10.	Glencore International	Швейцарія	Оптова торгівля, видобуток корисних копалин	221,1

Інтенсивний розвиток ТНК на сучасному етапі обумовлено ефективним функціонуванням таких суб'єктів господарювання в рамках глобальної економіки, яке пов'язане з такими ключовими чинниками:

- швидкість акумулювання достатніх обсягів фінансових ресурсів для експансії на нових ринках, подолання експортних бар'єрів через прямі інвестиції;
- ефективне використання переваг горизонтальної та вертикальної глобальної диверсифікації функціонування ТНК;
- гнучкість трансформації моделі бізнесу ТНК та можливість пристосування до нових умов глобальної економіки (створення глобальних холдингів, стратегічних альянсів, суверенних та мікроТНК IV покоління);
- оптимізація розміщення дочірніх компаній з урахуванням економічних та політичних умов господарювання в країні (ємність ринку, макроекономічна динаміка, доступ до ресурсів, інвестиційний клімат тощо);
- можливість продовження життєвого циклу технологій, що застаріли, товарів, робіт та послуг через їхнє переміщення у дочірні компанії ТНК за кордоном;
- використання новітніх інноваційних стратегій (створення міжкорпоративних стратегічних альянсів, використання сучасних форм ННДКР, таких, як НВА (home-base exploiting) та НВА (home-base augmenting) тощо);
- переваги доступу до ресурсів, капіталу та науково-дослідних розробок у країні, де базується материнська структура ТНК.

Зростаючу роль у конкурентних перевагах ТНК у XXI столітті відіграє ефективність використання інновацій. Останні є одними з визначальних чинників економічного зростання та конкурентоспроможності в глобальній економіці. Так, частка ТНК як суб'єкта глобального ринку інновацій (іншими суб'єктами є держава та венчурні фонди) на початку 2000-х рр. наблизилася до 50 %. Тим часом цей показник зростає, якщо врахувати, що ТНК поглинатимуть дрібніші інноваційні компанії вже з профінансованими інноваційними розробками, засновуватимуть формально незалежні інноваційні підрозділи та стануть виконавцями держзамовлення інноваційної продукції [1]. Упродовж 2011–2014 рр. провідні ТНК світу нарощували витрати на ННДКР (табл. 2).

Таблиця 2 – Обсяги і динаміка інвестицій у ННДКР провідних ТНК (складено авторами за [13])

Місце	Назва ТНК	Країна базування	Галузь	Витрати на ННДКР у 2014 р., млн євро	Темпи зростання витрат на ННДКР у 2013–2014 рр., %	Темпи зростання витрат на ННДКР у 2011–2014 рр., %
1	VOLKSWAGEN	Німеччина	Виробництво автомобілів	13 120,0	11,7	17,7
2	SAMSUNG	Південна Корея	Електроніка	12 187,0	10,0	13,1
3	MICROSOFT	США	Програмне забезпечення	9 921,7	5,8	5,1
4	INTEL	США	Комп'ютерні технології	9 502,5	8,7	8,3
5	NOVARTIS	Швейцарія	Фармацевтика і біотехнології	8 217,6	0,8	2,5
6	GOOGLE	США	Програмне забезпечення	8 098,2	24,3	15,3
7	ROCHE	Швейцарія	Фармацевтика і біотехнології	7 422,1	2,4	2,5
8	JOHNSON & JOHNSON	США	Фармацевтика і біотехнології	6 996,1	3,8	2,7
9	TOYOTA	Японія	Виробництво автомобілів	6 858,4	10,3	5,3
10	PFIZER	США	Виробництво автомобілів	6 844,6	26,9	-8,1

Розділ 3 Інноваційний менеджмент

Сучасні ТНК володіють, приблизно 95 % світових патентів і ліцензій. Упродовж останніх десятиріч вони незмінно очолюють рейтинги Топ-100 компаній, що подають заявки на отримання патентів (табл. 3).

Таблиця 3 – Топ-10 суб'єктів господарювання відповідно до заявок на отримання патентів (складено авторами за [14])

Місце	Назва ТНК	Країна базування	Загальна кількість патентів у 2003–2012 рр.	Місце в рейтингу		
				1980–1990 рр.	1990–2000 рр.	2000–2012 рр.
1	PANASONIC CORPORATION	Японія	111653	1	1	1
2	SAMSUNG ELECTRONICS	Південна Корея	95852	38	7	2
3	CANON	Японія	74193	7	2	3
4	TOYOTA JIDOSHA	Японія	73220	15	16	4
5	TOSHIBA	Японія	65151	4	3	5
6	LG ELECTRONICS	Південна Корея	64593	80	12	6
7	SEIKO EPSON	Японія	62305	16	18	7
8	IBM	США	45473	40	17	8
9	RICOH	Японія	45306	8	9	9
10	SONY	Японія	44261	9	5	10

Учасники цього рейтингу – це компанії, які, в основному, представляють сферу інформаційних і комп'ютерних технологій, електричного устаткування, а також транспортну галузь. Незважаючи на значні обсяги інвестицій у ННДКР (див. табл. 2), ані в топ-10, ані в топ-100 не наявні ТНК таких інноваційних галузей, як фармацевтична і біотехнологічна.

Підвищення міжнародної конкуренції в умовах зростаючого техноглобалізму обумовлюють необхідність удосконалення інноваційної діяльності ТНК шляхом її інтернаціоналізації. Залежно від цілей функціонування закордонні інноваційні підрозділи ТНК еволюціонували від найпростіших моніторингових та адаптивних філій до міжкорпоративних технологічних альянсів:

1. Моніторингово-аналітичний і адаптивний підрозділи. Цілі функціонування: аналіз інвестиційного клімату, становлення бізнес-зв'язків за кордоном, пошук нових ідей і рішень, отримання доступу на ринок, усунення інституційних імпортерських бар'єрів, модифікація та адаптація існуючих інноваційних технологічних процесів ТНК до економічних, технічних, політичних та культурних особливостей приймаючої країни.

2. Місцевий підрозділ ННДКР. Цілі функціонування: проводить ННДКР, зорієнтовані насамперед на місцевий ринок. Є підрозділом, який доповнює материнську структуру, що використовує переваги місцевих національних інноваційних систем при створенні нових продуктів для конкретного ринку (розвинені інфраструктура, державна фінансова підтримка інновацій, захист прав інтелектуальної власності, доступ до зарубіжних висококваліфікованих кадрів (низька вартість найму, зростання кількості кваліфікованих працівників-випускників ВНЗ у країнах, що розвиваються, тощо)).

3. Зарубіжний підрозділ ННДКР. Цілі функціонування: поряд із застосуванням максимальних переваг спеціалізації інноваційної діяльності дочірніх структур ТНК закордонні філії ТНК спеціалізуються на тих інноваційних процесах чи продуктах, де вони найбільш конкурентноспроможні. Окрім використання тих самих переваг, що і місцевий підрозділ, ННДКР зорієнтовані на глобальний ринок.

4. Зарубіжний підрозділ ННДКР. Цілі функціонування: поряд із застосуванням максимальних переваг спеціалізації інноваційної діяльності дочірніх структур ТНК закордонні філії ТНК спеціалізуються на тих інноваційних процесах чи продуктах, де вони найбільш конкурентоспроможні. Окрім використання тих самих переваг, що і місцевий підрозділ, ННДКР зорієнтовані на глобальний ринок.

5. Квазінезалежні дослідні центри. Цілі функціонування: здійснюють ННДКР, які є часто непрофільними для материнської структури. Створюються для максимально ефективного використання нових розробок і підтримки окремих інноваційних товарів, робіт і послуг. Використовують переваги гнучкого управління ННДКР.

6. Міжкорпоративні технологічні альянси. Цілі функціонування: ТНК IV покоління беруть участь у створенні міжкорпоративних технологічних альянсів для проведення спільних наукових досліджень і наукомістких виробництв, більш активно використовують можливості глобального науково-технічного аутсорсингу.

Створення міжкорпоративних стратегічних альянсів дозволяє ТНК не лише зберегти конкурентоспроможність, а й призводить до появи у глобальній економіці нових регіональних кластерів економічної співпраці. Сучасною формою такої транснаціональної кооперації є створення гнучких бізнес-мереж, члени яких тісно співпрацюють, залишаючись при цьому незалежними й самостійними у процесі своєї фінансово-господарської діяльності.

Висновки з даного дослідження. Будучи основним ініціатором і водночас споживачем інновацій, сучасні ТНК здатні гнучко змінити свою внутрішню структуру, адаптуючи її до поточних потреб і вимог, масштабів діяльності для отримання глобальних інноваційних конкурентних переваг. Трансформація інноваційної діяльності ТНК вимагає розроблення нових методів управління для формування новітніх конкурентоспроможних стратегій функціонування в умовах глобальної економіки XXI ст., що є **перспективою подальших досліджень** у цій сфері.

1. Вергун В.А. Сучасні інноваційні стратегії ТНК і синергетичний ефект «технологізації» [Електронний ресурс] / В.А. Вергун, О.І. Ступницький // Міжнародні відносини. Серія «Економічні науки». – 2014. – № 3. – Режим доступу: http://journals.iir.kiev.ua/index.php/ec_n/article/view/2310/2030.

2. Кучерова І.М. Фіскальне регулювання діяльності транснаціональних корпорацій / І.М. Кучерова ; [наук. ред.: О.І. Рогач]. – Київ : Центр учб. літ., 2016. – 191 с.

3. Плотніков О. Фінансовий менеджмент у транснаціональних корпораціях / О.В. Плотніков. – Вид. 2-ге допов. – К. : Кондор, 2011. – 350 с.

4. Рогач О. І. Міжнародні інвестиції: Теорія і практика бізнесу транснаціональних корпорацій: підручник / О.І. Рогач. – Київ : Либідь, 2005. – 720 с.

5. Ступницький О. Транснаціоналізація науково-технічної політики в умовах посилення міжнародної економічної взаємозалежності: монографія / О. Ступницький. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2001. – 582 с.

6. Buckley P. Internalization Thinking: From the Multinational Enterprise to the Global Factory / P. Buckley // *International Business Review*. – June, 2009. – Vol. 18. – № 3. – P. 224–235.

7. Hymer S. The International Operations of National Firms: A Study of Direct Investment / S. Hymer. – MIT Press, 1976. – 253 p.

8. Dunning J.H. Multinational Enterprises and the Global Economy / J.H. Dunning, S.M. Lundan. – Cheltenham-Northampton: Edward Elgar Publishing, 2008. – 920 p.

9. Kindleberger C. The International Corporation: A symposium / C. Kindleberger ed. – Cambridge: MIT Press, 1971. – 426 p.

10. Helpman E. A Simple Theory of Trade with Multinational Corporations / E. Helpman // *Journal of Political Economy*. – 1984. – Vol. 92. – P. 451–471.

11. Jaworek M. Transnational Corporations in the World Economy: Formation, Development and Present Position / M. Jaworek, M. Kuzel // *Copernican Journal of Finance & Accounting*. – 2015. – Vol. 4 (1). – P. 55–70.

12. Fortune global 500 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fortune.com/global500/>.

13. R&D ranking of the world top 2500 companies / The 2015 EU Industrial R&D Investment Scoreboard. Brussels: European Commission, 2016. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://iri.jrc.ec.europa.eu/documents/10180/649011/SB2015%20World%202500>.

14. World Intellectual Property Indicators 2015. – Geneva: World Intellectual Property Organization, 2015. – [Електронний

Розділ 3 Інноваційний менеджмент

ресурс]. – Режим доступу: http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_941_2015.pdf.

15. Statistics on the Operations of Transnational Corporations / New York and Geneva: UNCTAD, 2009. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://unctad.org/en/Docs/diaeia20092_en.pdf.

1. Verhun, V.A., & Stupnytskyi, O.I. (2014). Suchasni innovatsiini stratehii TNK i synerhetychnyi efekt «tekhnohizatsii» [Modern innovative strategies of TNK and the synergistic effect of «technologizing»]. *Mizhnarodni vidnosyny. Seriya «Ekonomichni nauky» – International relations. A series of «Economics»*, Retrieved from http://journals.iir.kiev.ua/index.php/lec_n/article/view/2310/2030 [in Ukrainian].

2. Kucherova, I. (2016) *Fiskalne rehuliuвання діяльності транснаціональних корпорацій [Fiscal regulation of activity of transnational corporations]*. Kyiv : Tsentri uchb. Lit [in Ukrainian].

3. Plotnikov, O. (2011) *Finansovyi menedzhment u transnatsionalnykh korporatsiakh [Financial management in transnational corporations]*. Kyiv: Kondor [in Ukrainian].

4. Rohach, O. I. (2005). *Mizhnarodni investytsii: Teoriia i praktyka biznesu transnatsionalnykh korporatsii [International investments: Theory and practice of business of TNC]*. Kyiv: Lybid [in Ukrainian].

5. Stupnytskyi, O. (2001) *Transnatsionalizatsiia naukovo-tekhnichnoi polityky v umovakh posylennia mizhnarodnoi ekonomichnoi vzaemozalezhnosti [Transnationalization of science and technology policy in terms of increased international economic interdependence]*. Kyiv: Vydavnycho-polihrafichnyi tsentr «Kyivskiy universytet» [in Ukrainian].

6. Buckley, P. (2009). Internalization Thinking: From the Multinational Enterprise to the Global Factory. *International Business Review*, 18 (3), 224–235.

7. Hymer, S. (1976). *The International Operations of National Firms: A Study of Direct Investment*, Cambridge: MIT Press.

8. Dunning, J. H., & Lundan, S.M. (2008). *Multinational Enterprises and the Global Economy*, Cheltenham-Northampton: Edward Elgar Publishing.

9. Kindleberger, C. (1971). *The International Corporation*, Cambridge: MIT Press.

10. Helpman, E. A. (1984). Simple Theory of Trade with Multinational Corporations, *Journal of Political Economy*, 92, 451–471.

11. Jaworek, M., & Kuzel, M. (2015). Transnational Corporations in the World Economy: Formation, Development and Present Position. *Copernican Journal of Finance & Accounting*, 4(1), 55–70.

12. Fortune global 500 (e.d.), Retrieved from <http://fortune.com/global500/>.

13. European Commission (2016). *R&D ranking of the world top 2500 companies. The 2015 EU Industrial R&D Investment Scoreboard*. Brussels: European Commission, Retrieved from <http://iri.jrc.ec.europa.eu/documents/10180/649011/SB2015%20World%202500>.

14. World Intellectual Property Organization (2015). *World Intellectual Property Indicators 2015*. Geneva: Retrieved from http://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo_pub_941_2015.pdf.

15. UNCTAD (2009). Statistics on the Operations of Transnational Corporations, New York and Geneva: Retrieved from http://unctad.org/en/Docs/diaeia20092_en.pdf.

Л.И. Михайлишин, к.э.н., доцент, доцент кафедры международной экономики, маркетинга и менеджмента, Тернопольский национальный экономический университет (Тернополь, Украина);

В.С. Свиірський, к.э.н., доцент кафедры международной экономики, маркетинга и менеджмента, Тернопольский национальный экономический университет (Тернополь, Украина)

Современные тенденции транснационализации экономической деятельности: инновационный аспект

Статья посвящена анализу современных тенденций инновационной деятельности ТНК. Рассмотрен генезис процессов транснационализации, выделено три основных ее этапа. Определены ключевые факторы интенсивного развития ТНК в глобальной экономике. Установлено, что инновации играют возрастающую роль в конкурентных преимуществах ТНК в XXI веке. Выявлены основные характеристики современных инновационных структурных подразделений ТНК и определены цели их функционирования, рассмотрены особенности создания и функционирования международных стратегических альянсов в инновационной сфере.

Ключевые слова: глобализация, транснационализация, международный бизнес, глобальная экономика, инновационные стратегии, транснациональные корпорации, научно-исследовательские разработки.

Л.І. Mykhailyshyn, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor of International economics, marketing and management department, Ternopil National Economic University (Ternopil, Ukraine);

V.S. Svirskyy, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of International economics, marketing and management department, Ternopil National Economic University (Ternopil, Ukraine)

Current trends of transnationalization of economic activity: innovative aspects

The aim of the article is to study the evolution of the transnationalization process and define key trends and tendencies that have occurred during the expansion of transnational corporations (TNC) as key participants in the innovation development of the global economy.

The results of the analysis. The internationalization of trade and foreign direct investments are core development trends of

the past fifty years. The paper describes current tendencies of TNC's evolution and innovation activity. It is found that TNCs were the main engines of global growth, technological transfer and deepening economic, political and cultural globalization. The importance of large TNCs is illustrated in this article using data measuring revenues of these firms, percentage in the global industrial production and international trade. Volumes of revenue of certain TNCs exceed the national budgets of entire countries, nay regions. The genesis of transnationalization is considered and three main stages of these processes are highlighted.

The key factors of TNC's intensive development in the modern global economy are the accumulation of sufficient funds for expansion into new markets; effective global horizontal and vertical diversification; flexible transformations of business models; optimization subsidiaries considering economic and political conditions in the country; possibility of extending the life cycle of outdated technologies, goods and services through their movement to subsidiaries; using the latest innovative strategies for the benefits of access to resources, capital and research and development in the parent company country.

Modern transnational corporations were the core engines of the economic development, technological transfer and deepening globalization worldwide. It is found that innovation play a growing role in the competitive advantage of TNC's in the XXI century. The share of TNCs in the global market innovations in the early 2 000s approached to 50%. Modern TNCs own about 95% of world patents and licenses. In recent decades they are in the Top 100 companies applying for patents. It is noticed, that members of this rating are transnational corporations who mainly represent the electrical equipment and transport industries, information and computer technologies. Despite significant volumes investments in research and development in the Top 100 companies applying for patents there are no TNCs representing such innovative sectors as pharmaceuticals and biotechnology.

The main characteristics of modern innovative structural divisions of multinational corporations and the aims of their operation are analyzed. It is summarized that TNC's innovative units evolved from simple monitoring and adaptive branches to intercorporate technological alliances. Features of creation and functioning of international strategic alliances in the innovation sphere are described. Strategic intercorporate alliances allow TNCs not only remain competitive in the global economy, but also leads to the emergence clusters of new regional economic cooperation.

Conclusions and directions of further researches. Modern TNCs are the main initiator and consumer of innovations. They are able to change their internal structure flexibly, adapting it to current needs and requirements for the aim to acquire global competitive advantages. The transformation TNC's innovation requires the development of new management techniques for the formation of new competitive strategies in a global economy of the XXI century. That is the prospect of further research in this area.

Keywords: globalization, transnationalization, international business, global economy, innovation strategies, transnational corporations, research and development.

Отримано 05.01.2017 р.